

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

AMINTIREA UNUI CRĂCIUN DE NEUITAT

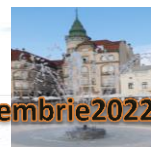
General-locotenent (r) Dr. Grigore STAMATE

Unul dintre aspectele grave, care mi-au împovărat simțirea și m-au frământat timp îndelungat, l-a constituit încălcarea celei de a treia dintre cele zece porunci date lui Moise, pe muntele Sinai. Și anume: „Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în deșert”. Aceasta s-a petrecut cu foarte mulți ani în urmă, pe vremea când combaterea religiei reprezenta program național de educație politică. Indiferent dacă erai înregimentat sau nu în unicul partid cu pondere de masă.

Și, ca să nu mă dezic întru totul de noblețea, ca și de puterea simțămintelor induse, îndeosebi de către părinți în profunzimea gândirii personale, mărturisesc sincer că – în adâncul sufletului meu – niciodată nu m-am îndepărtat de Dumnezeu. Fie și așa, în considerarea acelor momente când, la doar zece ani, făceam metanii și sărutam pământul – invocându-l pe Domnul – să-mi salveze mama și sora abia născută, care tergiversau pe patul de spital, de foarte multe luni. Iar Dumnezeu s-a îndurat de noi și a luat în seamă rugămintea copilului de atunci, dăruindu-le cu zile fericite pentru ani îndelungați. Dar, aceasta nu se vrea a fi cumva o scuză, la paravanul căreia să-mi justific o atitudine nevrednică, care nu m-a onorat în niciun fel. Și, cu atât mai mult, să mă prevalez de anomalii ale unui timp și unei gândiri, care se îndepărtaseră nepermis de mult de la cele sfinte. Pentru că, chiar dacă ne complacem în falsa impresie că doar cei necredincioși săvârșesc un păcat, și cei care – în superficialitatea manifestării lor – acceptă să se circumscrie unei astfel de conduite, greșesc la fel de primejdios. Mai ales, atunci când comitem o asemenea blasfemie în calitatea noastră de instructori ai contingentelor de tineri.

Da, au fost destule situațiile în care, în cuget, am gândit într-un fel, iar în grai cuvintele au luat-o auirea, ca să influențăm altfel auditoriul pus la dispoziție asupra unor stări de care niciodată nu am fost convinși. Asta, cred eu cu tărie, a fost una dintre celea mai injuste dintre toate normele aceluia Cod Etic comunist, în virtutea căreia societatea românească și-a frânt înaintarea înspre acea „lume mai dreaptă și mai bună”, cum ni se perora tuturor de la amvonul ambiguității. Deoarece, și astăzi refuz să cred că acei conducători, începând de la cel mai înalt nivel, se depărtaseră atât de mult de slava Cerească. Dovada concludentă oferindu-ne-o însuși Ceaușescu, care a fost surprins în destule rânduri ciocnind ouă de Sfintele Paște, petrecându-și Crăciunul în familie ori respectând datina străbună la înmormântarea părinților. Cu întreg soborul de preoți, cu sfintele icoane și slujba religioasă. Mă îndoiesc să fi fost un simplu act de rătăcire spirituală ori să fi fost atât de puternică îndoctrinarea încât să pervertească gândirea unui fost copil de țărani. Și aceasta, la fel cred eu, că a fost atitudinea majorității, care în colectiv afișau o conduită falsă ca, în particular, să-și revină în adevărata simțire. Asta – ca în orice compunere și orânduire socială, desigur – nu-i exclude pe acei habotnici și dezaxați, care le este în fire să se depărteze de normalitate.

Dar, să revenim la o ipostază, care i-a avut protagoniști pe foarte mulți dintre cei care – aidoma mie – trebuiau să se supună unor reguli absurde și să abată atenția celorlalți de la prioritarul zilei. În acest caz, sărbătoarea sfântă a Crăciunului – unul dintre cele mai importante episoade din lumea creștinătății – când se celebrează Nașterea Domnului și venirea lui Moș Crăciun. La cel moment, a lui „Moș Gerilă”. Deși, fără de nicio exagerare, nimeni nu a considerat vreodată că acel „Gerilă” n-ar fi binecuvântatul Moș Crăciun. Și, cu toate interdicțiile impuse, fără de niciun rost, marea majoritate a românilor petreceau în familie. Se împodobeau bradul, veneau copiii cu uratul, cu colindul, cu steaua, iar gospodarii îi primeau și îi

omeneau cum se cuvine. Căci – surprinzător pentru unii – pe atunci tradiția, cu toată înverșunarea unora de a o estompa, se derula aprofundat, iar cântecele de stea surclasau, de departe, ceea ce astăzi semnifică acel naiv „Ne dați ori nu ne dați!” ori declamațiile de pripas, ca și altele fără de nicio legătură cu tradiția pur românească, importate din nu știu care depărtare occidentală. Iată de ce, cu toată prigoana unor vremuri tulburi, obiceiurile se perpetuau cu forță, în pofida unor restricții absurde, care n-au putut să reziste peste timpuri și s-au prăvălit, ca mai tot ce s-a depărtat de la adevărata credință, în prăpastia aceluiași nemaipomenit absurd.

Categoric, cu câteva excepții, între care și ale unei părți dintre zeloșii propagandiști și activiști de partid. Nu a tuturor, însă. Între aceștia și unii dintre militarii activi, care – cu deosebire în preajma unor astfel de evenimente „religioase” – trebuiau să se afle în mijlocul subordonaților, să le abată atenția și să le susțină moralul afectat de împrejurare. Căci, dacă este să fim corecți până la capăt, chiar așa se petreceau lucrurile.

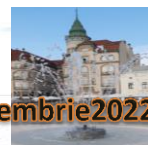
O întâmplare, din perioada aceea, când tânăr locotenent fiind, a trebuit să-i fac față, rezidă tocmai într-un astfel de moment când, aidoma celor de-un leat cu mine, am fost reținuți în cazarmă ca să ne aflăm în mijlocul subordonaților și să ne facem părtași la neîmplinire, cu preindicații pe măsură. Teamă nu era de vreo manifestare nefirească din partea soldaților, căci fiecare știa cât de grave ar fi fost consecințele, ci să menținem coeziunea și, în plus, să nu cumva să-i vină vreunui idea să „sară gardul” și să părăsească garnizoana. Ceea ce nu era tocmai de neglijat, exemplele în acest sens fiind de notorietate.

Așa că, una dintre sfintele sărbători ale Crăciunului anilor '70 le-am petrecut în mijlocul celor treizeci și doi de soldați, cât număra plutonul al cărui comandant eram: patru grupe a câte opt, trei dintre acestea având în frunte un caporal, iar o a patra cu un sergent bătos, care-mi era și locțiitor. Organizarea era impecabilă, iar desfășurarea activităților se înscria strict în programul aprobat de către comandantul de companie, maiorul Dumitru Dobraniște, care – la rândul-i – „staționa” în cancelarie. În biroul său, comandantul de batalion, locotenent-colonelul Grigore Petre – un zbir, care avea meteahna să clipească frecvent – și, alături, într-un alt birou ceva mai redus, maiorul Ion Cioncu, secretarul de partid – un ardelean bonom de toată isprava, trebăluiau de zor la ceva care, nouă „trupeților” ne scăpa.

Dis-de dimineață, în Ajun, am asistat la deșteptarea răscolită de sunetul nu tocmai regulat al goarnei, prost mânăuită de un gornist de pripas, am participat la înviorare, la curățenia pe sectoare și la toate celelalte acțiuni, până și masa am servit-o împreună. Era foarte gustoasă mâncarea gătită la cazan și, pe atunci, cu toate invecțiile de mai târziu, era destul de consistentă. Soldații erau mulțumiți că le împărtășesc gândurile – chiar și așa, tacit – căindu-mă, probabil, că-mi părăsisem tânără soție, ca să le fiu alături. Dar, cum nimeni nu îndrăznește să spună mai mult, fiecare ne rumegam gândurile odată cu bucatele, care ne produceau atâtea plăcere. Chiar dacă în contrast cu adevărata simțire.

A urmat instrucția tactică de specialitate, pe fostul hipodrom dintre orașul de atunci Turnu-Severin și Schela Cladovei. Patru ore epuizante, pe o vreme de nu-ți venea să ieși din casă. Ninsese aproape toată noapte, iar înspre ziuă zăpada se transformase în lapoviță. Soldații, împreună cu comandanții se grupă se desfășurau într-un perimetru anume, urmând procedura specifică fiecărui exercițiu demonstrativ. Înapoia lor, la câțiva metri distanță, noi, comandanții de plutoane, fiecare în dreptul subunității sale, ordonând prin comenzi scurte fiecare mișcare, în parte. Totul sub privirile scrutatoare ale maiorului Cionc, secretarul de partid, care ne însoțea de fiecare dată și, l-a nevoie, convoca pe câte unul dintre noi și-i atrăgea atenția asupra metodelor, ca și a tactului pedagogic. Comandanții de companie apăreau mai rar, cu deosebire când presimțeau că ar veni și comandantul de batalion. Cum era vreme nefavorabilă, nicio speranță.

Prânzul l-am servit tot împreună, cu o poftă întreținută de vremea nemiloasă, sub intemperiiile căreia ne-am demonstrat aptitudinile, fiecare în felul său. Soldații prin mocirlă, fără puțința de a se lăsa amăgiți de cine știe ce idei, iar eu sub pelerina prin care începuse să pătrundă zloata. Eram cu ochii și cu mintea în patru: înspre câmpul de instrucție; înspre cortul, din care simțeam că ne supraveghează maiorul Cionc; înspre cazarmă, de unde te putea surprinde oricine și, în gând, acasă. Acasă, la soția cu care mă căsătorisem de nici patru luni și la maică-mea venită la noi cu de-ale guri, așa ca să nu treacă Crăciunului peste noi, fără o bucată de carne, de cârnați și câteva pahare de vin. Iar, apetitul, ca și dorința, o luau razna, numai când îmi imaginam. Am stagnat un moment, când li s-a distribuit gustarea la soldați, de care noi – comandanții de pluton – nu am avut parte și am înghițit în sec. Norocul meu, cu „vecinul” și colegul de școală militară, cu ceva experiență peste mine, într-ale milităriei – doar fusese sergent în trupele de radiolocație – care se mai furișa înspre mine, îmi strecura câte un sandvici și mă delecta cu fel de fel de

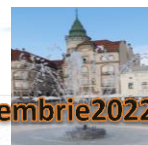
povești, de pe vremea când era pedagog la o școală de corecție, tocmai din Alexandria. El n-avea nicio reținere față de maiorul Ion Cionc, iar maiorul Gheorghe Dinu, comandantul său de companie, se abținea să-l mustre cumva, avându-l în atenție pentru o potențială înrudire cu fiica sa cea mare. O fată țapănă și simpatică, dar care nu reușise defel să-l seducă pe Lică, cum îi spuneam noi locotenentului Pantelimon Zarzără. În fapt, eram singurii ofițeri cu școala militară, restul fiind sublocotenenți proveniți din sergenți reangajați. Batalionul nostru era de școală gradați și instrucție, în concurs cu cel de la Orșova, comandat de locotenent-colonelul Toma Gornea, care era numai de instrucție.

După masa de prânz, în timp ce soldații au trecut la curățitul armamentului din dotare – despre odihnă, nici pomeneală – ofițerii am fost convocați în sala de adunare, unde maiorul Ion Cionc ne-a adus la cunoștință observațiile sale, cu nominalizări pentru fiecare comandant. În ce mă privește, am primit laude. Atât mai rețin, dar sigur pe Lică al nostru nu l-a trecut cu vederea, căci secretarului de partid nu-i scăpa nimic din „colimator”. După care nelipsite recomandări pentru lecția de pregătire politică, pe care urma să o susținem, fiecare la plutonul său. Nu era prea convingător. Puțin indiferent aș zice eu, și cred că n-a insistat pe vreo contracarare a tradiției, căci – se pare – nu era prea convins de contrariu. La final, Lică mi-a făcut cu ochiul complice, asigurându-mă că noaptea respectivă o s-o petrecem în unitate, împreună. În treacăt, mi-a spus că are o rezervă pusă de o parte și că-mi va face o vizită, cât mai curând cu putință. Am înțeles, pe dată, căci – în ce mă privea – n-aș fi îndrăznit niciodată să gândesc la așa ceva.

Revenind în dormitorul comun, unde se desfășurau majoritatea orelor de pregătire, la comanda sergentului Dumitru Dumitru – din Jurilovca, de fel – soldații au țâșnit făcând scăunele, pe care erau așezați să se răstoarne, care încotro. Le-am dat repaus, comandanții de grupă le-au ordonat să se așeze, iar eu – fără de nicio convingere – am început să le prezint lecția, asupra căreia mă străduisem câteva ore bune. Nimic nu se lega însă. Parcă mi se tot încălcea limba, când încercam să motivez că sărbătoarea care urma n-avea nicio justificare. Nu găseam niciun argument, încât soldatul Amza Aurel, un tip hazliu din Craiova, aproape că s-a rățoit: „Vedeți! Nici dumneavoastră nu sunteți prea convins ...”. Și, din acel moment, totul a luat-o raznă. Așa încât, din argument în argument, fără de nicio motivație solidă – nici astăzi nu-mi dau seama cum – am încheiat lecția politică, de combatere a religiei, cântând cu toții: „Steaua sus răsare!” A fost ceva ca de poveste, care se putea finaliza prost. Răsuna melodia atât de armonios, încât nici nu mi-am dat seama că eu cântam cel mai tare. Dar, asta a fost! Mă așteptam la urmări, dar maiorul Cionc, care – abia în timp am aflat că se afla pe coridor – s-a făcut că nu pricepe și s-a îndepărtat în grabă de ușa noastră.

Apoi, a urmat cina. Plutonul nostru era avantajat de faptul că era dispus într-o laterală, în care nu mai putea intra și o altă subunitate. Numai bine, căci lângă mine s-a prezentat locotenentul Lică Zarzără, care – în stilul-i caracteristic, haios – mi-a arătat, sub veston, sticla de coniac „Drobeta”, spunându-mi că mai are una în porthart. Atunci, nu știu cum, i-am smuls-o și, până să intervină, am turnat-o în marmita cu ceai de alături. N-a fost mult, nu știu cât s-a simțit, dar soldații mei, care urmăriseră întreaga scenă, au fost atât de satisfăcuți. Atât mi-a stat la îndemână, un strop de licoare, dar la fericirea lor am adăugat o picătură din propria-mi fericire. Cu atât mai mult, cu cât prietenul Lică nu s-a supărat și, în adaos, a regretat că nu i-a venit și lui o asemenea idee. Poate, a doua zi.

A doua zi, nu știu ce s-a mai întâmplat. Știu însă că, la apelul de seară – pe când prezentam raportul comandantului de companie – soldații mei erau mândri de mine. Le simțeam privirile admirative, care mă penetrau cu aura lor sfântă de mirajul unei nopți, ce abia urma să ne cuprindă. Și, după fireasca inspecție la dormitorul cazon, în camera încropită în grabă numai pentru ofițeri, am adormit într-un târziu cu satisfacția lucrului împlinit. Cu gândul printre stele și ceruri, visând la cei dragi, fără de nicio preocupare pentru ceea ce avea să urmeze. Și, din Înalt – sunt convins de asta – fiul lui Dumnezeu ne-a vegheat laolaltă și ne-a întărit în credința nestrămutată față de cele sfinte, pe mine, ca și pe destoinici mei subordonați.

Locotenentul Grigore Stamate, în mijlocul soldaților din plutonul de sub comanda sa, la începutul anilor '70

*În fotografie. în mijloc, ,
între căpitanul Gheorghe Adrianescu, infanterist și locotenentul major Florin Constantinescu, genist,
locotenentul Grigore Stamate*